

NPRZ Buitenruimte

Uitvoeringsagenda 2023 - 2027

Gemeente
Rotterdam

Samenvatting

Voor u ligt de uitvoeringsagenda NPRZ Buitenruimte 2023-2027. Dit werkprogramma beschrijft de aanpak van de buitenruimte voor de komende vier jaar als randvoorwaarde voor een aantrekkelijke woonomgeving, zoals we die inzetten binnen de pijler Wonen. Het programma is een uitwerking van het Uitvoeringsplan NPRZ 2023 – 2027 dat voor alle pijlers van het Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ) is geschreven.

Binnen de pijler Wonen zetten we niet alleen in op de woningvoorraad. De woontevredenheid van Rotterdammers op Zuid wordt immers niet alleen bepaald door de woning, maar ook door de woonomgeving. Uit de wijkprofielen blijkt dat veel Rotterdammers op Zuid niet tevreden zijn over die woonomgeving. Ook de wijkakkoorden laten zien dat er bij de wijkraden binnen Rotterdam Zuid veel zorgen zijn over de kwaliteit van de woonomgeving, waaronder de buitenruimte.

De kwaliteit van de buitenruimte is een belangrijke opgave juist voor Rotterdammers in een kleine woning. Kinderen moeten in de buitenruimte kunnen spelen om zich bijvoorbeeld goed motorisch te ontwikkelen. Sowieso is bewegen in de buitenruimte van groot belang voor alle Rotterdammers. Straten, plekken en voorzieningen hebben daarnaast ook voor jongeren en volwassenen een belangrijke ontmoetingsfunctie. Veilige en aantrekkelijke loop- en fiets routes zijn van belang om goed naar school, werk of plekken voor recreatie en ontspanning te kunnen komen. Een groene leefomgeving kan voor alle genoemde functies de verbinding vormen. Groen verbetert niet alleen het welzijn en de gezondheid van bewoners, maar draagt ook bij aan klimaatambities als verkoeling en waterafvoer.

Ook kan dit bijdragen aan het voorkomen van vervoersarmoede, iets dat juist op Zuid bij een deel van de inwoners een probleem is. Daarnaast zien we dat de druk op de openbare ruimte verder toeneemt doordat er steeds meer infrastructuur zowel boven- als ondergronds

voor bijvoorbeeld de energietransitie ingepast moet worden, maar ook het beschermen van de stad tegen de gevolgen van klimaatverandering (hittestress, wateropgave, etc) ruimte vraagt.

De bewoner staat centraal. Met de introductie van Stadsvernieuwing 2.0 en Wijk aan Zet, zijn wijkgericht werken en participatie nog belangrijkere uitgangspunten bij al onze projecten. Kernwoorden bij participatie zijn een vroegtijdige betrokkenheid, het open gesprek en structureel/continue contact.

We willen ruimte bieden om de eigen ideeën van bewoners voor hun directe leefomgeving te realiseren. Het doel is om bewoners zich via de buitenruimte betrokken te laten voelen bij hun buurt en de sociale contacten met de burens te vergroten.

We hanteren de volgende uitvoeringslijnen om bij te dragen aan concrete projecten:

1. Agenderen gebiedsopgaves en voorbereiden aanpak knooppunten stadsniveau
2. Aanjagen aanpak stadsstraten en pleinen, oversteekbaarheid boulevards
3. Integrale planvorming bij onderhoud buitenruimte
4. Buitenruimte bij renovatie/transformatie/nieuwbouwplannen (zonder grex)
5. Acties uit wijkakkoorden en bewonersinitiatieven

Binnen de pijler Wonen van NPRZ is een budget van € 18 mln. gereserveerd voor buitenruimteprojecten. Deze middelen zijn aanvullend op de reguliere gemeentelijke middelen voor de buitenruimte. De extra middelen zullen alleen ingezet worden om extra kwaliteit te realiseren in projecten en voor projecten waarvoor normaliter geen budget is.

Inhoudsopgave

Samenvating	2
Inleiding	5
Uitvoeringslijn 1: Agenderen gebiedsopgaves en knooppunten stadsniveau	11
Uitvoeringslijn 2: Aanjagen aanpak vergroening stadsstraten, (school)pleinen en oversteekbaarheid boulevards	12
Uitvoeringslijn 3: Integrale planvorming bij onderhoud buitenruimte	14
Uitvoeringslijn 4: Buitenruimte bij bouwplannen (zonder grondexploitatie)	16
Uitvoeringslijn 5: Wijkakkoorden en bewonersinitiatieven (heel Zuid)	17
Projectenlijst	19
Financiën	20

1. Speelplaats aan de Zwederstraat

11: Poldebarren

maart 2024

Inleiding

2. Kindercampus Bloemhof aan de Boudewijnstraat

Het Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ) werkt aan een nieuw perspectief voor Rotterdam Zuid. De ambitie is groot. De koersvastheid ook. Het nieuwe vijfjarige Uitvoeringsplan 2023 – 2027 van het NPRZ is vastgesteld om de ambities naar uitvoering te brengen. Naast wonen wordt ingezet op de volgende pijlers:

- Pijler thuisbasis op orde;
- Pijler school;
- Pijler werk en
- Pijler veilig.

De inzet op de pijler Wonen is deels randvoorwaardelijk (als veilige basis om goed te participeren in de maatschappij), deels als sluitstuk van de aanpak (om sociale stijgers te binden).

Binnen de pijler Wonen hebben de partners in het NPRZ vastgelegd dat inwoners van Zuid voor 2028 het verschil gaan merken in de kwaliteit van wonen doordat de eigen woning beter wordt, er meer mogelijkheden zijn voor wooncarrière, de woonomgeving (meer groen, speelgelegenheid, veilige routes, betere bereikbaarheid) en het samenleven in de wijk verbetert (meer verbinding, misstanden voorkomen inzake leefbaarheid en veiligheid).

De woontevredenheid wordt immers niet alleen bepaald door de woning, maar ook door de woonomgeving. De beoordeling van de woonomgeving laat in veel wijken van Zuid een weinig positief beeld zien. In veel straten staat het vol met geparkeerde auto's, is er geen verkeersveilige ruimte voor sport en spel en zijn er weinig bomen en planten te bekennen.

De opgestelde wijkakkoorden laten zien dat bij de wijkraden binnen NPRZ veel zorgen zijn over de kwaliteit van de woonomgeving.

Een deel van de bewoners op Zuid is aangewezen op de openbare buitenruimte om te recreëren in het groen, spelen en ontmoeten. Dit omdat de bewoners veelal een kleine woning hebben en geen eigen buitenruimte zoals een tuin. Ook voor de vele woningbouwontwikkelingen is het van belang dat de buitenruimte met een goede groenstructuur aansluit op de omgeving.

Van de € 80 miljoen die in het coalitieakkoord Eén Stad is gereserveerd voor de pijler Wonen, reserveren wij € 18 miljoen voor het werkprogramma buitenruimte. Dit past binnen de eerdergenoemde

Openbare Ruimte NPRZ

- Projecten op stadsniveau**
- 1 Pleinweg
 - 2 Krusing Pleinweg/Goese-straat/Mijnsherenlaan
 - 3 Fietsoversteek Vaanweg / Dordtse Straatweg
 - 4 Groene Hilledijk
 - 5 Nelson Mandelapark
 - 6 Fietsoversteek Brede Hilledijk/ Pretoriaaan/Hilledijk
 - 7 Station Zuid

- Projecten op wijkniveau**
- 8 Fietsbrug Boergoensevliet
 - 9 Camisselaan en Oud Camisse
 - 10 Goeseveststraat
 - 11 Tanwekracht
 - 12 Kindercampus Bloemhof
 - 13 Dukdaal
 - 14 Persoonstam

- Projecten op buurtniveau**
- 15 Slotboomplein
 - 16 Ekkersstraat e.o.
 - 17 Mijnkintbuurt
 - 18 Ericaplein
 - 19 Biosentruin Zwederstraat 16
 - 20 Maleklos
 - 21 Kokerstraat
 - 22 Kokerplein
 - 23 Walravenbuurt en Van Haefenblok
 - 24 Pleinringsaanpak Bejerlandselaan eo
 - 25 Drentestraat
 - 26 Stampioenstraat
 - 27 Nijverheidstraat
 - 28 Simonsblokken

- Projecten op straatniveau**
- 29 Spil / Zuidhoek
 - 30 Boergoensevliet
 - 31 De Quackstraat
 - 32 Charloisse Kerkingsel
 - 33 Dasselstraat
 - 34 Vorkstraat
 - 35 Jagerslaan
 - 36 Krusing Oostendamstraat / Boekwielstraat
 - 37 Ireneplein / Heer Daniëlstraat
 - 38 Lidplein
 - 39 Boudewijnplein
 - 40 Grote Lindstraat
 - 41 Theehuis Ahikaanderpark
 - 42 Paul Krugerstraat
 - 43 Herman Costerstraat
 - 44 Teyblok (Brabantsestraat)
 - 45 Westerbeekstraat
 - 46 Immobiliaan

- project in voorbereiding
- project (grotendeels) gerealiseerd
- Focuswijken NPRZ
- Eerdere investering openbare ruimte
- NPRZ projecten
- (Concept) bouwprojecten
- Pleinen niet in programma
- Nieuwe Routes (concept)
- Stadsassen
- Parken
- Riverparken

bandbreedte van € 15-20 miljoen, zoals genoemd in de raadsbrief bij het Uitvoeringsplan 2023-2027.

Met de eerder aangenomen motie 'Investeren in woonbuurten' (21bb15340) kunnen deze middelen aangewend worden voor het financieren van verbeteringen in de buitenruimte en het bereiken van een goede mobiliteit voor de huidige bewoners in de woonbuurten op Zuid.

In deze uitvoeringsagenda leest u waar we als NPRZ Buitenruimte aan bijdragen en hoe we dat gaan doen. Deze aanpak is beschreven in de verschillende uitvoeringslijnen, de bijbehorende financiële verdeling en hoe wij dat gaan monitoren en verantwoorden.

Doelstelling

De uitvoeringsagenda NPRZ Buitenruimte draagt bij aan de versterking van de woonmilieus. Dit door te streven naar een aantrekkelijke, inclusieve en leefbare woonomgeving.

Dit streven geldt natuurlijk voor het geheel van Rotterdam en overal is sprake van buitenruimte. Op Zuid is echter sprake van een achterstand op de waardering van onder andere de buitenruimte die met het NPRZ weggewerkt wordt. Het geld voor de buitenruimte NPRZ is dan ook bedoeld als extra budget om de kwaliteit te vergroten zodat de woonomgeving door bewoners beter gebruikt en gewaardeerd wordt. Het kan

een toevoeging zijn aan budget van regulier beheer en onderhoud buitenruimte, waarmee integrale plannen opgesteld kunnen worden, maar ook een cofinanciering naast middelen uit budgetten voor de Groenagenda en de onderliggende programma's van Rotterdams WeerWoord, Biodiversiteit en Rotterdam gaat voor Groen

Ingrepen in de buitenruimte leveren ook een positieve bijdrage aan de andere pijlers binnen NPRZ. Voor de pijler Thuisbasis op orde draagt de buitenruimte bij aan een gezonde leefomgeving die uitnodigt tot ontmoeten, spelen en sporten. De buitenruimte draagt ook bij aan veilige routes van en naar School en Werk – als gelijknamige pijlers. Daarnaast wordt een groot deel van het gevoel van veiligheid in de wijken bepaald op straat. Acties uit wijkakkoorden en laagdrempelige bewonersinitiatieven helpen de sociale cohesie te verbeteren doordat het bewoners trots kan maken op 'hun' stad.

Geleerde lessen NPRZ Buitenruimte 2019 – 2022

Bij het vorige uitvoeringsplan NPRZ is ook een programma Buitenruimte 2019 – 2022 geleverd. Hierin waren in totaal 46 projecten opgenomen waarin gewerkt werd aan een kwalitatieve verbetering van de buitenruimte. Een groot deel van de projecten is gerealiseerd, voornamelijk kleine projecten en bewonersinitiatieven. De grotere projecten zijn nog in voorbereiding en/of uitvoering,

waarbij aandacht voor daadkracht richting uitvoering van groot belang is.

Enkele, voornamelijk infrastructurele, projecten waar verschillende ambities en belangen met elkaar schuren zijn in de planvorming blijven hangen.

Onder het huidige programma buitenruimte 2019 – 2022 worden de nog lopende projecten gecontinueerd. Voor de financiering wordt gebruik gemaakt van de bestaande budgetten.

Voor deze nieuwe uitvoeringsagenda is de wens om concreet en zichtbaar resultaat te behalen. Hierbij ligt een grote kans voor de aanpak van enkele buurt- en schoolpleinen. Het Kokerplein is hier een goed voorbeeld van in de afgelopen periode. Door de krachten en financiën te bundelen met Rotterdam gaat voor Groen kunnen ook deze nieuwe periode diverse pleinen aangepakt worden. De aanpak van de buitenruimte rondom bouwprojecten is een belangrijk onderdeel van een succesvol resultaat.

Gezien de grilligheid van de bouwplanning vraagt dit om een lange adem. De bewonersinitiatieven zijn relatief snel realiseerbaar door het aanwezige draagvlak vanuit de buurt.

Aandachtspunten hierbij zijn wel de sterk toegenomen realisatiekosten en beperkt beschikbare capaciteit om deze 'projecten' te leiden, waardoor kleine initiatieven vaak toch een grote investering vragen.

Beleidskaders

Om de doelstellingen te behalen wordt veel gekeken naar het vigerende beleidskader op het fysieke domein. De volgende beleidsstukken zijn van invloed op de uitvoeringsagenda NPRZ Buitenruimte 2023 – 2027:

De veranderstad

De omgevingsvisie van Rotterdam waarin de koers beschreven wordt voor de ruimtelijke ontwikkeling van de stad op (middel)lange termijn. Hiermee loopt de gemeente vooruit op de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Koers op Zuid 2040

Uitwerking van de omgevingsvisie waarin voor Rotterdam Zuid 'goede groei' centraal staat.

NPRZ – Uitvoeringsplan 2023 – 2027

Werkt aan een gezonde toekomst voor Zuid en versterking van de positie van bewoners in de maatschappij.

Visie openbare ruimte 2019 – 2029 Rotterdam

Omschrijft de visie voor de openbare ruimte voor de gehele stad.

Handboek Openbare Ruimte Rotterdamse Stijl

Het handboek voor een standaardkwaliteit voor de buitenruimte met rust, eenheid en herkenbaarheid.

Rotterdam gaat voor groen: de groenagenda 2023 – 2026

De kleurbekening van Rotterdam, waarin de doelstelling voor vergroening staan beschreven.

Rotterdams Weerwoord

Het doel van het Rotterdams Weerwoord is een klimaatbestendig Rotterdam in 2030 en de daarvoor benodigde opschaling en versnelling te vertalen in praktische klimaatadaptieve maatregelen en acties die stadsbreed én wijkgestuurd gaan uitvoeren.

Rotterdamse MobiliteitsAanpak (RMA)

Geeft de centrale opgaven van het stedelijke mobiliteitsbeleid weer, welke in een veranderende wereld in transitie is. De vier leidende principes: ruim baan voor voetgangers, fietsers en openbaar vervoer, veilige en gezonde verbindingen, iedereen kan meedoen en vitaal economisch verkeer.

Rotterdam Veilig Vooruit

Proactieve en risicogestuurde aanpak voor verbetering van de verkeersveiligheid in de stad

Rotterdam Loopt 2025

Het is een ambitie en aanzet om de voetganger centraal te stellen in de openbare ruimte en het verkeerssysteem. Plaatst de voetganger op een voetstuk.

Fietskoers 2025

Beschrijft de stedelijke ambities om de fiets een belangrijkere rol te geven in het mobiliteitssysteem van de stad

OV-visie 2018-2040

Geeft de lange termijn visie weer hoe het openbaar vervoernetwerk voor de stad ontwikkelt.

Uitgelicht: Koers op Zuid 2040

Koers op Zuid 2040 is het ruimtelijk toekomstperspectief voor Rotterdam-Zuid in 2040.

Het legt daarmee de verbinding tussen de sociaal- economische opgaven uit het NPRZ (in de wijken) en de grotere opgaven rond gebiedsontwikkelingen, mobiliteit, economische structuurversterking, vergroening en klimaatadaptatie. De inzet binnen het thema 'een verbonden, groen en gezond zuid' van de Koers op Zuid is gericht op een groene en aantrekkelijke buitenruimte voor sport, spel en ontmoeting, het opheffen van grote (infra) barrières op Zuid (oversteekbaarheid en verblijfskwaliteit), ruimte voor energie-infrastructuur, het ontwikkelen van ontbrekende schakels in routes voor fietsers en voetgangers, onder andere naar de parken en de rivieren en de haven.

Ook willen we de aantrekkelijkheid vergroten van de woonomgeving door voorzieningen en ontmoetingsplekken (o.a. jeugd en jongeren) realiseren ter bevordering van de sociale cohesie, zoals dit valt onder het thema 'Thuis op zuid in je wijk'.

De ambities van de Koers op Zuid 2040 zijn van invloed geweest op het bepalen van de uitvoeringslijnen van deze uitvoeringsagenda NPRZ Buitenruimte. Om deze ambities te bereiken zijn concrete projecten benoemd. NPRZ helpt in deze projecten bij de planvoorbereiding, realisatie en soms nazorg.

3. Opening Kokerstraat plein

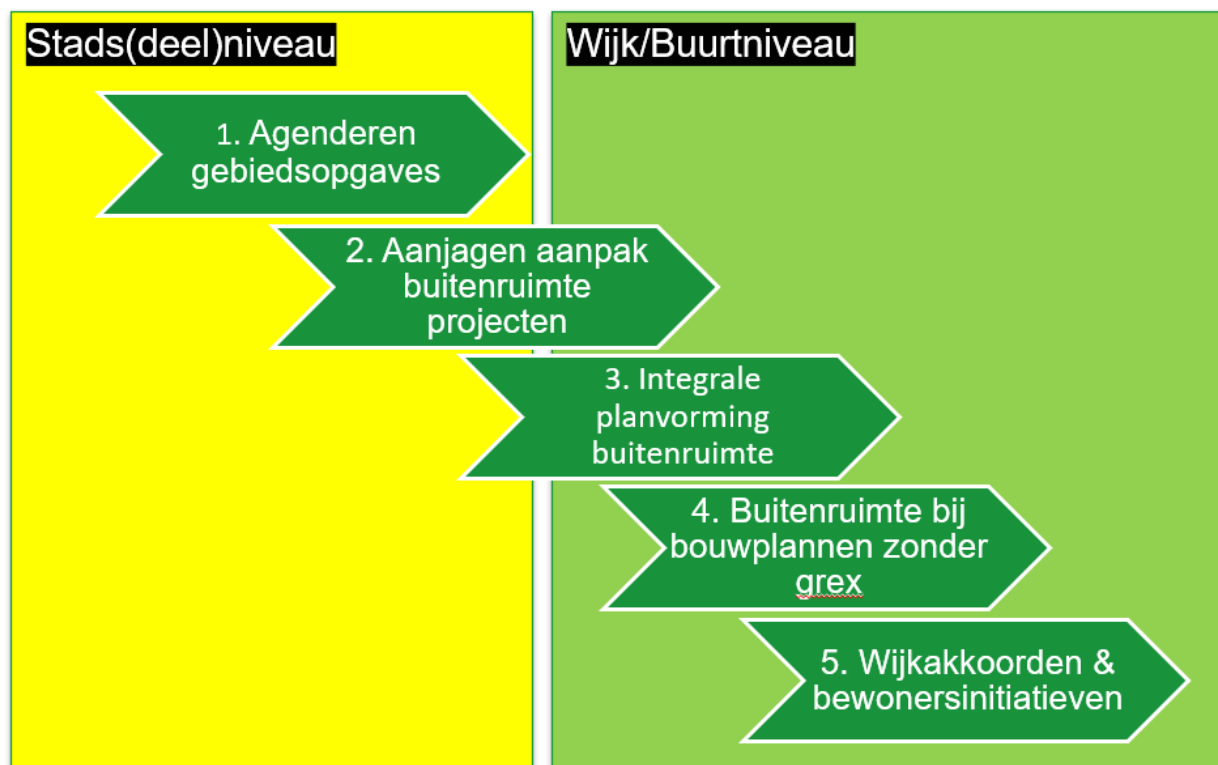
Uitvoeringslijnen

De gekozen strategie die we binnen NPRZ Buitenruimte hebben is succesvol gebleken.

Deze zetten we door, maar passen we wel aan de nieuwste ambities. In de gekozen uitvoeringslijnen komen de prioriteiten vanuit de Koers op Zuid 2040 naar voren. Daarbij gaat het nadrukkelijk om samen met andere programma's de buitenruimte aanpakken en de beschikbare (financiële) middelen te bundelen. De inzet voor een goede buitenruimte vergt immers niet alleen wat van gemeente, maar ook van andere partijen. Voor nu en voor langere termijn.

We hanteren de volgende uitvoeringslijnen:

1. Agenderen gebiedsopgaves en voorbereiden aanpak knooppunten stadsniveau
2. Aanjagen stadsstraten en pleinen, oversteekbaarheid boulevards
3. Integrale planvorming bij onderhoud buitenruimte
4. Buitenruimte bij renovatie/transformatie/nieuwbouwplannen (zonder grex)
5. Acties uit wijkakkoorden en bewonersinitiatieven

We kiezen ervoor om de energie en middelen in te zetten voor concrete uitvoeringslijnen, waarbij we alvast een aanzet geven voor de kansrijke projecten. Daarbij worden de randvoorwaarden of succesfactoren aangegeven waaronder een bijdrage vanuit NPRZ mogelijk is.

Uitvoeringslijn 1: Agenderen gebiedsopgaves en knooppunten stadsniveau

4. Pleinweg

In Rotterdam Zuid is een aantal grootschalige projecten in voorbereiding, van omvangrijke gebiedsontwikkelingen zoals Hart van Zuid, Feyenoord City en de Rijnhaven tot het nieuwe Nelson Mandelapark in de Maashaven. Ook staan er grote investeringen in de bereikbaarheid van de stad gepland, zoals nieuwe oostelijke oeververbinding met een inpassing van hoogwaardig openbaar vervoer (HOV) Zuidplein – Kralingse Zoom, maar ook groot onderhoud van de Maastunneltraverse.

Al deze projecten hebben grote invloed en impact op de toekomstige leefbaarheid binnen Zuid. Niet alleen binnen de eigen projectgrenzen, maar ook voor de directe omgeving bijvoorbeeld op het functioneren van de infrastructuur. Concrete vragen die leven zijn bijvoorbeeld hoe de overstekbaarheid van de grote verkeersaders verbeterd kan worden om de nieuwe gebiedsontwikkelingen te bereiken.

Om bij deze grootstedelijke projecten voldoende aandacht te hebben voor de kwaliteit van de buitenruimte, de bereikbaarheid voor de bewoners van Zuid en een goede inpassing met de omliggende (focus)wijken te bewerkstelligen is vaak nog een extra inspanning nodig. Het agenderen van deze vraagstukken en het financieren van nader onderzoek zien we als een opgave waaraan vanuit NPRZ een bijdrage kan worden gegeven.

De bereikbaarheid van de wijken op Zuid is vaak minder goed dan in de rest van de stad. Dat geldt voor de interne, stedelijke verbindingen en de verbinding met de regio en verder. Daardoor zijn reistijden vaak langer en zijn er minder keuzemogelijkheden voor de vervoerswijze of het vervoersmiddel. Hierdoor is er sprake van vervoersongelijkheid voor veel inwoners.

De keuzemogelijkheden voor het vervoer voor de Rotterdammer op Zuid wordt vaak ook beperkt door budgettaire mogelijkheden en het eigen gedrag (bijvoorbeeld niet gewend zijn om te fietsen). Dit belemmert de mobiliteit en daarmee de toegang tot werk, scholing en sociale contacten. Dat noemen we vervoersarmoede.

Voor deze gebiedsopgave voor Mobiliteit wordt met behulp van NPRZ ingezet op onderzoek en educatie ter verbetering van de bereikbaarheid van diverse werk- en schoollocaties met het openbaar vervoer, het opschalen van de fietsbank en fietslessen op Zuid om inwoners meer gebruik te laten maken van de fiets, en om in beeld te brengen welke school- en looproutes op Zuid door inwoners als slecht worden ervaren en verbetering verdienen.

Uitvoeringslijn 2: Aanpak stadsstraten, (school)pleinen en oversteekbaarheid boulevards

5. Kindercamus Bloemhof aan de Boudewijnstraat

Voor meerdere soorten projecten in de buitenruimte is de uitvoeringsagenda NPRZ een aanjager, een extra bijdrage die de realisatie van concrete projecten in de (focus)wijken mogelijk maakt. De buitenruimte projecten die we willen aanjagen zijn te verdelen in drie categorieën:

- a) aanpak stadsstraten (verkeersveiligheid en vergroening)
- b) aanpak (school)pleinen en
- c) oversteekbaarheid boulevards.

In Rotterdam Zuid wordt het beeld op straat in de wijk gedomineerd door de hard rijdende auto, en wordt er veel geklaagd over asociaal verkeersgedrag. Veel verharding, volop geparkeerde auto's en weinig groen bepalen de inrichting. Bewoners vinden het vaak niet veilig genoeg om te gaan fietsen, om over te steken dan wel voor hun kinderen om buiten te spelen.

De meeste klachten krijgen we over de wegen, die geen doorgaande hoofdverkeersaders zijn, maar ook geen echte woonstraten zijn, waar maar weinig verkeer rijdt. Ook in Wijk aan Zet en in de actieplannen van de wijkraden springen deze typische stadsstraten eruit met het verzoek aan de gemeente om juist hier iets te gaan doen aan de inrichting en hard rijden te voorkomen. Voorbeelden hiervan zijn bijvoorbeeld de Lange Hilleweg in Bloemhof en de Carnissensingel in Carnisse.

Het uitvoeringsprogramma NPRZ Buitenruimte levert een bijdrage in de uitvoering van de aanpak vergroening en verbetering van de verkeersveiligheid in deze stadsstraten (a). Er wordt bij de aanpak integraal gekeken naar de stadsstraten en de routes naar school en werk plus een goede wijkontsluiting. Dit sluit aan bij de ambities waarvoor in de NPRZ-pijlers School en Werk aandacht is.

Voor een buurt of wijk is een plein een belangrijke grote open ruimte. Bewoners kunnen zo'n plein gebruiken voor ontmoeting, sport en spel. Maar vaak zijn deze pleinen niet zo groen en worden ze veelal gedomineerd door hekwerken, muren en palen.

Deze stenige vlaktes vormen met het oog op klimaatverandering en hitte een toenemend probleem in dichtbebouwde wijken. Door meer groen en schaduw in de leefomgeving vermindert de stress bij gebruikers en ook nodigt groen uit tot ontmoeting en beweging. Er liggen hier dan ook veel koppelkansen met de opgaves benoemd in de Groenagenda en de onderliggende programma's van Rotterdams WeerWoord, Biodiversiteit en Rotterdam gaat voor Groen.

Voor enkele toonaangevende pleinen (b) in de buurten, bijvoorbeeld in de directe omgeving van scholen willen we een stevige verbetering

realiseren in de openbare ruimte. Voor de pleinen bij de trein- en metrostations en ook voor belangrijke tramhaltes geldt dat verbetering van de faciliteiten nodig is. We trekken daarbij samen op in de al lopende planvorming voor deze pleinen vanuit andere programma's.

Naast centrale pleinen, zijn er soms ook andere belangrijke ontmoetingsplekken in de wijken. Dit kunnen bijvoorbeeld openbaar toegankelijke binnenterreinen zijn. Ook deze plekken, waar vanuit de buurt grote behoefte aan is, vragen vaak om verbetering om het gebruik te bevorderen. Echter projectvoorstellen, vallen binnen de gemeente vaak tussen wal en schip, omdat deze te klein zijn voor een inrichtingsplan procedure en te groot voor een Kendoe aanpak.

Ook is er vaak geen onderhoudsbehoefte. Projecten die te groot zijn voor een bewonersinitiatief (zie uitvoeringslijn 5) en niet voortkomen uit een onderhoudsbehoefte zijn in de huidige organisatie lastig te bemensen. De aanpak van dit soort plekken kan ook in aanmerking komen voor een bijdrage vanuit NPRZ. Van deze losse projecten wordt nog een lijst opgesteld.

We willen met het programma de komende 4 jaar tenminste één stadsstraat of één plein of één ontmoetingsplek per focuswijk aanpakken. Vanuit de uitvoeringsagenda wordt in samenwerking met de wijkmanagers en –netwerkers de prioritering van de projecten

afgestemd. Hiermee wordt gestreefd naar een resultaat waar vanuit de buurt de meeste behoefte en steun voor is. Daarnaast dragen we bij aan de verbetering van diverse schoolpleinen. De bijdrage van NPRZ kan zowel voor de plankosten als uitvoeringskosten zijn om deze projecten te laten slagen.

Tot slot schiet de oversteekbaarheid tekort van enkele grotere doorgaande wegen, ook wel stadsboulevards (c) genoemd. Lange afstanden tussen de plekken waar men kan oversteken, werkt onveilige situaties in de hand. Dit komt doordat voetgangers en fietsers vaak de kortste route van A naar B nemen.

Daarom is de wens om bij een aantal boulevards oversteekvoorzieningen toe te voegen of te verbeteren. In navolging van de Pleinweg uit het vorige programma, willen we hiermee doorgaan bij enkele doorgaande wegen in de focuswijken. Natuurlijk worden waar mogelijk hierbij gelijktijdig vergroeningskansen gepakt.

NPRZ Buitenruimte levert met de aanpak van enkele stadsstraten, (school)pleinen, ontmoetingsplekken en stadsboulevards in de focuswijken een forse bijdrage aan de realisatie van een straatinrichting met voldoende groen, ruimte voor spelen, bewegen en ontmoeten. Dit is de eerste prioriteit. Door financieel bij te dragen wordt de benodigde herinrichting mogelijk gemaakt en zijn de resultaten concreet zichtbaar op straat.

6. Opening Kokerstraat plein. Fotografie: Arnold Verhey

Uitvoeringslijn 3: Integrale planvorming bij onderhoud buitenruimte

Mijnsherenplein

Een groot deel van Rotterdam Zuid is in eenzelfde tijdsperiode in rap tempo ontwikkeld. Hierbij zijn destijds ook de benodigde riolering, kabels en leidingen aangebracht.

Daardoor moet in veel stadswijken bijna tegelijkertijd het riool vervangen worden. Dit zijn omvangrijke onderhoudsopgaven waarbij het loont om gelijktijdig ook andere onderdelen, als de bestrating, speelplekken en verlichting te vernieuwen. Met de energietransitie zijn er uitdagingen bijgekomen met de inpassing van een warmtenet. Maar ook de verzwaring van het elektriciteitsnet en/of glasvezel vormen een grote ondergrondse opgave.

Rioolvervanging is - zeker in combinatie met vervanging van de bestrating - ingrijpend doordat de gehele straat wordt opgebroken. In principe wordt de straat in dezelfde staat teruggebracht.

Voor NPRZ Buitenruimte ligt hier juist een kans om een nieuwe, hoogwaardige openbare ruimte te realiseren. In de uitvoering kunnen onderhoud en een herinrichting worden gecombineerd en gerealiseerd (ook wel werk-met-werk maken genoemd). De basis voor een goede aanpak ligt in de integrale planvorming, waarbij de opgaves vanuit de vele programma's, planningen maar ook beschikbare financiële middelen vroegtijdig bij elkaar gebracht worden.

Met een integraal openbare ruimte plan voor een hele wijk krijgen de ambities voor meer groen, ruimte voor ontmoeten en spelen een plek.

Belangrijke randvoorwaarde om de extra kwaliteit te maken is een parkeerstrategie en verkeerscirculatieplan per wijk.

Om heldere keuzes te kunnen maken hoe om te gaan met de ruimteclaim van het parkeren van auto's en fietsen in de wijken. Ook de planningen en uitdagingen van de ondergrondse opgaven die bovengronds beperkingen opleggen, kunnen in een integraal plan goed op elkaar gelegd worden. Met maatwerk per wijk, in samenspraak met de bewoners, samen tot een goed plan komen voor herinrichting is een intensief traject en omvangrijk project.

Dit is echter de enige manier om een aantrekkelijke, inclusieve en beleefbare woonomgeving te krijgen. De buitenruimte draagt op die manier ook bij aan een gezonde leefomgeving van de NPRZ-pijler Thuisbasis op orde.

NPRZ levert een bijdrage aan de integrale planvorming om uiteindelijk de gewenste kwaliteitsdoelstellingen voor de buitenruimte te bereiken. Het programma wil vooral de focus leggen op de wijken waar grootschalige onderhoudswerkzaamheden voor het riool of warmtenet binnen de komende 10 jaar uitgevoerd gaan worden, zoals bijvoorbeeld de gehele Tarwewijk, delen van Carnisse, Afrikaanderwijk en Oud-Charlois. Gezien de al aanwezige gebiedsaanpak voor Bloemhof ligt daar geen grote prioriteit.

Voorafgaand aan de realisatie worden – naast het beschikbare budget voor de onderhoudsopgave – overige beschikbare fondsen en budgetten benaderd om de uitvoeringskosten voor de openbare ruimte te dekken. Extra middelen vanuit NPRZ zullen alleen ingezet worden om extra kwaliteit te realiseren in projecten en voor onderdelen waarvoor normaliter geen budget is.

8. Mijnsherenplein met metro

Uitvoeringslijn 4: Buitenruimte bij renovatie/transformatie/nieuw- bouwplannen (zonder grondexploitatie)

9. Slagheksraat. Fotografie: Arnoud Verhey

Onder de NPRZ-pijler Wonen wordt ingezet op verdergaande differentiatie in de woningvoorraad en een toekomstbestendige woningvoorraad.

De buitenruimte rondom de aan te pakken woningen verdient daarbij zeker ook aandacht. Zo maken we de NPRZ-aanpak letterlijk zichtbaar in de straten waar een woningaanpak loopt en geven we het straatbeeld een impuls. Een goede buitenruimte inrichting draagt nadrukkelijk bij aan een goede aansluiting van de aangepakte voorraad op de omgeving.

Dit alles is van belang, omdat woningzoekenden niet alleen de kwaliteit en karakteristiek van de woning, maar ook de kwaliteit van de directe woonomgeving laten meewegen in een keuze voor een woning.

Op dit moment is er, zeker als er (nog) geen onderhoudsopgave aanwezig is, niet altijd voldoende budget om noodzakelijke ingrepen in de openbare ruimte te realiseren rondom de aan te pakken woningen.

Hier ligt een duidelijke opgave en prioriteit voor NPRZ Buitenruimte, juist omdat we de middelen uit het Volkshuisvestingsfonds maximaal willen inzetten op de aanpak van woningen de zelf.

In deze uitvoeringslijn dragen we bij aan de realisatie van de buitenruimte rondom de bouwplannen in navolging van programma NPRZ Buitenruimte 2019-2022.

Als voorbeeld kan gedacht worden aan de Persoonsstraat om het parkeren en ontsluiting van de nieuwbouw te optimaliseren of vergroening bij de Kop van Carnisse.

Ook kan een extra impuls gegeven worden bij de realisatie van nieuwbouwplannen van scholen en gewenste maatschappelijke voorzieningen, zoals bijvoorbeeld bij het Hillekoplein in de Afrikaanderwijk.

Uitvoeringslijn 5: Acties uit wijkakkoorden en bewonersinitiatieven

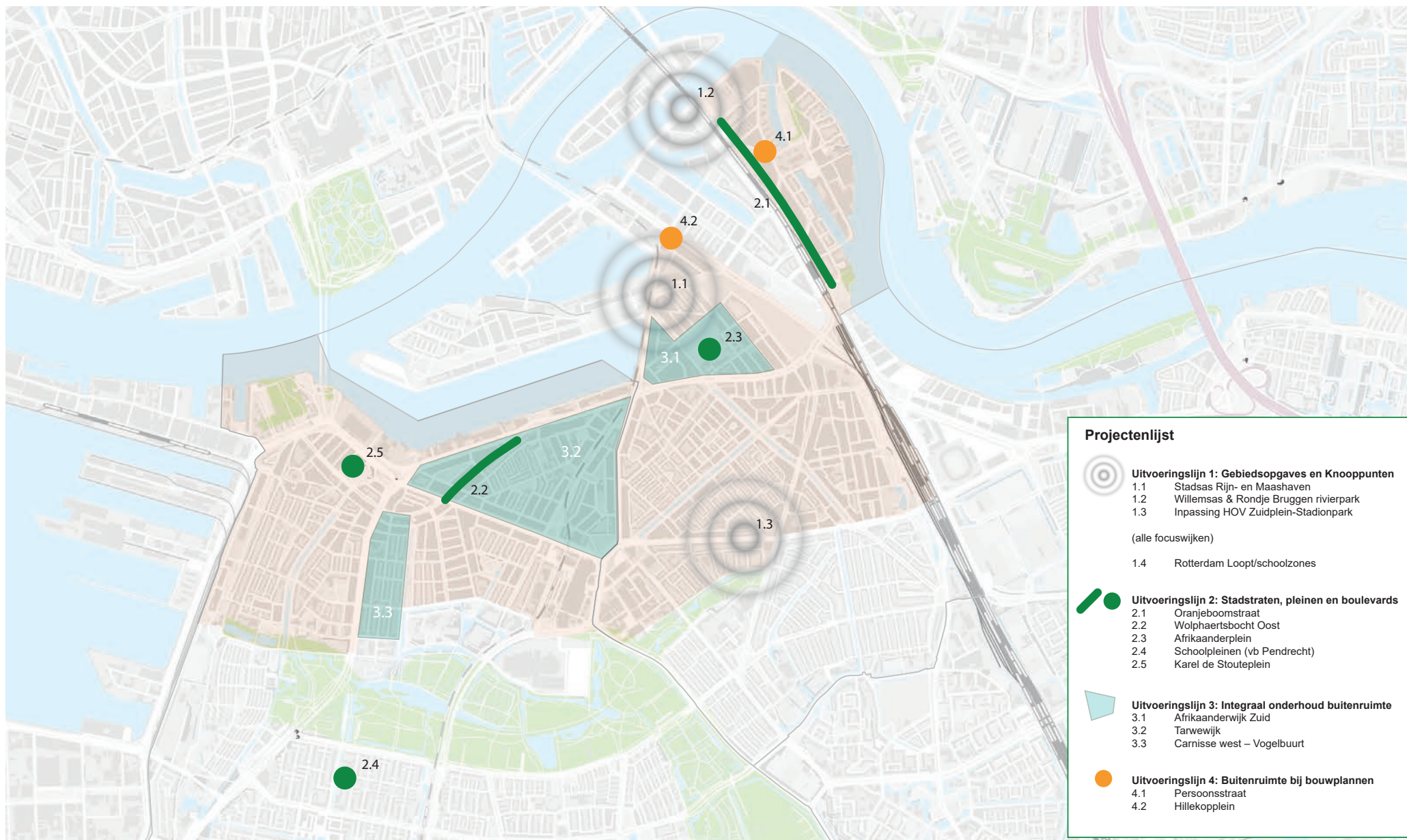
10. Paul Krugerstraat

In heel Rotterdam zijn vanuit het programma Wijk aan Zet! door de diverse wijkraden wijkakkoorden opgesteld. Hierin worden onder andere wensen benoemd ter verbetering van de buitenruimte en mobiliteit. Het wordt door Wijk aan Zet! financieel mogelijk gemaakt om acties in de buitenruimte uit te voeren. Het jaarlijkse bedrag stadsbreed hiervoor is beperkt. NPRZ verdubbelt de bijdrage vanuit Wijk aan Zet! om in alle wijken van Zuid meer acties uit de wijkakkoorden en bewonersinitiatieven te realiseren. Bewoners zien hiermee snel resultaat op punten die voor hen belangrijk zijn.

Dit is een vervolg op het programma NPRZ Buitenruimte 2019-2022 waarin ook al bijdragen zijn geleverd om quickwins en bewonersinitiatieven uit te voeren. Goede voorbeelden uit de afgelopen periode zijn bijvoorbeeld de aanpassingen van het theehuis op het Afrikaanderplein of de vergroeningsacties (geveltuinen) van buurtklimaatje in Carnisse. Deze groenacties in de wijk leiden tot straten die als gezelliger en mooier worden ervaren. Buren leren elkaar kennen. Het doel binnen deze uitvoeringslijn is om bewoners zich via de buitenruimte betrokken te laten voelen bij hun buurt en de sociale contacten met de buren te vergroten. Daarmee geven we ook met het programma Buitenruimte nadrukkelijk invulling aan de ambities om bewoners beter betrokken te krijgen bij de uitvoering van het NPRZ.

Indicatief moet gedacht worden aan een maximale bijdrage van € 30.000 per aanvraag. Concrete initiatieven die volgen uit de jaaractieplannen van de wijkraden hebben voorrang. Het beschikbare budget is niet bedoeld voor achterstallig onderhoud of nazorg van een recent uitgevoerd project. Het moet bijdragen aan de sociale cohesie in de wijk.

Daarnaast willen we specifiek aandacht besteden aan verbeteringen in de buitenruimte rondom scholen om de kinderen veilig naar school te laten komen. Dit kunnen kleine aanpassingen in de verkeerssituatie zijn die de veiligheid bevorderen aldaar. Die hebben een grote impact voor ouders, kinderen en buurtbewoners.

Projectenlijst

De lijst met projecten voor de uitvoeringsagenda NPRZ Buitenruimte is zorgvuldig samengesteld. Binnen de gemeente is zowel vanuit de clusters als vanuit de wijken breed opgehaald welke fysieke projecten in Rotterdam Zuid de komende jaren op stapel staan. Vervolgens is een afwegingskader opgesteld om te kijken welke projecten de grootste bijdrage leveren aan de (beleids)doelstellingen van NPRZ en waar een plus vanuit NPRZ dus logisch is, welke meekoppelkansen te verzilveren zijn en in welke mate sprake is van voldoende draagvlak.

Het afwegingskader heeft voor (de eerste) vier uitvoeringslijnen inzichtelijk gemaakt over welke projecten consensus bestaat dat deze prioriteit hebben om aan bij te dragen per uitvoeringslijn. Deze projecten zijn gebundeld in een projectenlijst 1.0. Het exact benodigde budget vanuit de uitvoeringsagenda NPRZ Buitenruimte en het doel (incl eindresultaat en einddatum) worden de komende tijd gespecificeerd in een projectplan en aanvraag per project, waarbij de toekenning plaatsvindt in een totaal afweging van alle projecten op de projectenlijst.

De komende jaren zal de projectenlijst 1.0 verder worden aangevuld vanuit de actuele projectenvoorraad, zoals hierboven reeds benoemd. Dit is mede afhankelijk van de

toekenning van middelen uit reguliere budgetten, aangezien de NPRZ-middelen de plus zijn. Bij de aanvulling wordt ook telkens zowel het reguliere budget als de plus van het NPRZ in beeld worden gebracht.

Specifiek voor Uitvoeringslijn 5 zal jaarlijks in aansluiting op de wijkactieplannen een projectenlijst worden opgesteld.

Een goede monitoring van de voortgang ten opzichte van de bedachte planning, zowel qua tijd als besteding van middelen is belangrijk. Aan de hand van de financiële gegevens wordt bepaald of bijsturing of aanpassing van de projectenlijst nodig is. De aanvulling van projectenlijst 1.0 en de monitoring op de voortgang is jaarlijks onderdeel van de voortgangsrapportage NPRZ.

PROJECTENLIJST 1.0

1.1	Stadsas Rijn- en Maashaven
1.2	Willemas & Rondje Bruggen rivierpark
1.3	Inpassing HOV Zuidplein - Stadionpark
1.4	Rotterdam Loopt / schoolzones
2.1	Oranjeboomstraat
2.2	Wolphaertsbocht oost
2.3	Afrikaanderplein
2.4	Schoolpleinen (vb. Pendrecht)
2.5	Karel de Stouteplein
3.1	Afrikaanderwijk zuid
3.2	Tarwewijk
3.3	Carnisse west - Vogelbuurt
4.1	Persoonsstraat
4.2	Hillekopplein

Financiën

Het budget dat beschikbaar wordt gesteld voor NPRZ Buitenruimte bedraagt € 18 miljoen. Dit is onderdeel van de gereserveerde € 80 mln. voor de pijler Wonen van het NPRZ.

De verdeling over de uitvoeringslijnen is samengevat in het volgende schema:

Beoogde verdeling middelen (x € mln).

Nieuwe elementen in de buitenruimte vraagt om meer exploitatiemiddelen voor het beheer en onderhoud. Dit geld wordt jaarlijks bij de voorjaarsnota toegevoegd aan de begroting via de onderhoudskostenregeling (Motie Sies).

Als gevolg van stijgende kosten in de bouwsector en sterke prijsontwikkelingen van de benodigde materialen is er een kans

dat uiteindelijk minder projecten gerealiseerd kunnen worden dan op dit moment voorzien. In dat geval zullen niet alle projecten tot uitvoering kunnen overgaan. Hiervoor is geen mogelijkheid om extra middelen bij bijvoorbeeld het Rijk aan te vragen cq de extra kosten zullen gedekt moeten worden door de gemeente.

Randvoorwaarden voor financiering vanuit NPRZ-middelen:

- De NPRZ middelen zijn aanvullend op de reguliere gemeentelijke middelen voor de buitenruimte vanuit bijvoorbeeld Gebiedsontwikkelingsfonds, beheeropgave en de Groenagenda.
- De extra middelen zullen alleen ingezet worden om extra kwaliteit te realiseren in projecten en voor projecten waarvoor normaliter geen budget is.
- De projecten worden uitgevoerd conform het standaard Buitenruimteproces van de gemeente.
- De NPRZ-middelen zijn bij voorkeur voor uitvoering, maar kunnen ook gebruikt worden om de planvormingskosten af te dekken.
- Meefinancieren geeft ook recht om mee te beslissen.

Type	Gebied	Kosten planvorming	Kosten realisatie	'23	'24	'25	'26	'27	Totaal
1. Agendering gebiedsopgaven en knooppunten op stadsniveau	heel Zuid	Ja	Nee	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,5
2. Aanjagen aanpak stadsstraten en pleinen en boulevards	focuswijken + Vreewijk	Soms	Cofinancieren		1,0	2,0	2,0	2,0	7,0
3. Integrale planvorming bij onderhoud buitenruimte	focuswijken	Ja	Nee		0,5	0,5	1,0	1,0	3,0
4. Bouwplannen zonder GREX (renovatie, transformatie of nieuwbouw)	focuswijken	Nee	Ja	0,6	1,1	1,1	1,1	1,1	5,0
5. Acties uit wijkakkoorden en bewonersinitiatieven	heel Zuid	Ja	Cofinancieren	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	1,5
Overheadkosten programmteam				0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	1,0
TOTAAL				1,2	3,2	4,2	4,7	4,7	18

Gemeente
Rotterdam